

De Tweede Wereldoorlog (1939-1945)

Gebruik bron 13.

1p 25 Iemand beweert dat de inhoud van de bron past bij een **totalitaire staat**.
→ Geef een argument dat deze bewering ondersteunt.

1p 26 In 1941 werd de Artsenkamer opgericht door de Duitse bezetter. Elke arts in Nederland moest lid worden van de Artsenkamer om te mogen blijven werken. De meerderheid van de Nederlandse artsen weigerde lid te worden van de Artsenkamer.

Welk begrip hoort bij de **oprichting** van de Artsenkamer? En welk begrip hoort bij de **weigering** om lid te worden?

	oprichting	weigering
A	gelijkschakeling	collaboratie
B	gelijkschakeling	verzet
C	propaganda	collaboratie
D	propaganda	verzet

Gebruik bron 14.

1p 27 Op de foto zijn discriminerende maatregelen te herkennen die de nazi's tijdens de Tweede Wereldoorlog hebben ingevoerd.
→ Noem één maatregel die op de foto te herkennen is.

Gebruik bron 15.

1p 28 Wie heeft de opdracht gegeven voor het maken van de poster? En uit welk land kwam het gevaar waarvoor werd gewaarschuwd?

	wie	land
A	de bezetter	Duitsland
B	de bezetter	Groot-Brittannië
C	het verzet	Duitsland
D	het verzet	Groot-Brittannië

Gebruik bron 16.

1p 29 De oproep uit de poster leidde niet tot het gewenste resultaat, waardoor de bezetter het nodig vond een maatregel te nemen.

Welke maatregel wordt bedoeld?

- A de invoering van de mobilisatie
- B de invoering van persoonsbewijzen
- C het organiseren van een staking
- D het organiseren van razzia's

Gebruik bron 17.

- 2p 30 Noem de naam van het Nederlandse concentratiekamp dat in het dagboek is beschreven. Geef daarna aan wat de 'onbekende bestemming' is van de transporten.

Doe het zo:

Het Nederlandse concentratiekamp is ...

De 'onbekende bestemming' is ...

Gebruik bron 18.

- 1p 31 Iemand beweert dat de verspreiding van dit pamflet in Duitsland moedig is geweest.

→ Geef één argument waaruit blijkt dat de bewering juist is.

Gebruik nogmaals bron 18.

- 1p 32 In het pamflet eisen de jongeren enkele **klassieke grondrechten** terug die er in de Republiek van Weimar nog wél waren.

→ Noem één klassiek grondrecht dat in het pamflet teruggeëist wordt.

- 2p 33 Een Duitse generaal vond dat door een militaire gebeurtenis in juni 1944 de verdediging van Duitsland onmogelijk was geworden.

→ Welke gebeurtenis wordt bedoeld?

→ Geef ook een reden waarom het onmogelijk was geworden om Duitsland nog te verdedigen.

Doe het zo:

gebeurtenis: ...

onmogelijk, want ...

- 2p 34 Op de dag dat operatie Market Garden begon, riep de Nederlandse regering in ballingschap het treinpersoneel op om te gaan staken. Dat werd massaal gedaan, waardoor de Spoorwegstaking een feit was. Kort daarna gaf de Nederlandse minister van Oorlog het advies aan de stakers om onder te duiken. Hij was bang dat de stakers groot gevaar liepen.

→ Leg uit waarom de stakers door de Spoorwegstaking gevaar liepen.

Doe dit door:

- eerst het doel van de Spoorwegstaking te noemen
- en daarna een reden te geven waarom de stakers groot gevaar liepen.

bron 13

Uit een brief van Rijkscommissaris Seyss-Inquart, de hoogste vertegenwoordiger van het Duitse gezag tijdens de bezetting in Nederland (1942):

Aan het ministerie van Onderwijs

Ik heb gehoord dat er in het onlangs afgenomen eindexamen enkele vragen zaten waarin negatief over het nationaal-socialisme werd gesproken. Ook werd erin beweerd dat het nationaal-socialisme een gevaar voor de kerken is. Ik verzoek u om een reactie.

Rijkscommissaris Seyss-Inquart

bron 14

Een foto genomen in Amsterdam tijdens de Tweede Wereldoorlog:

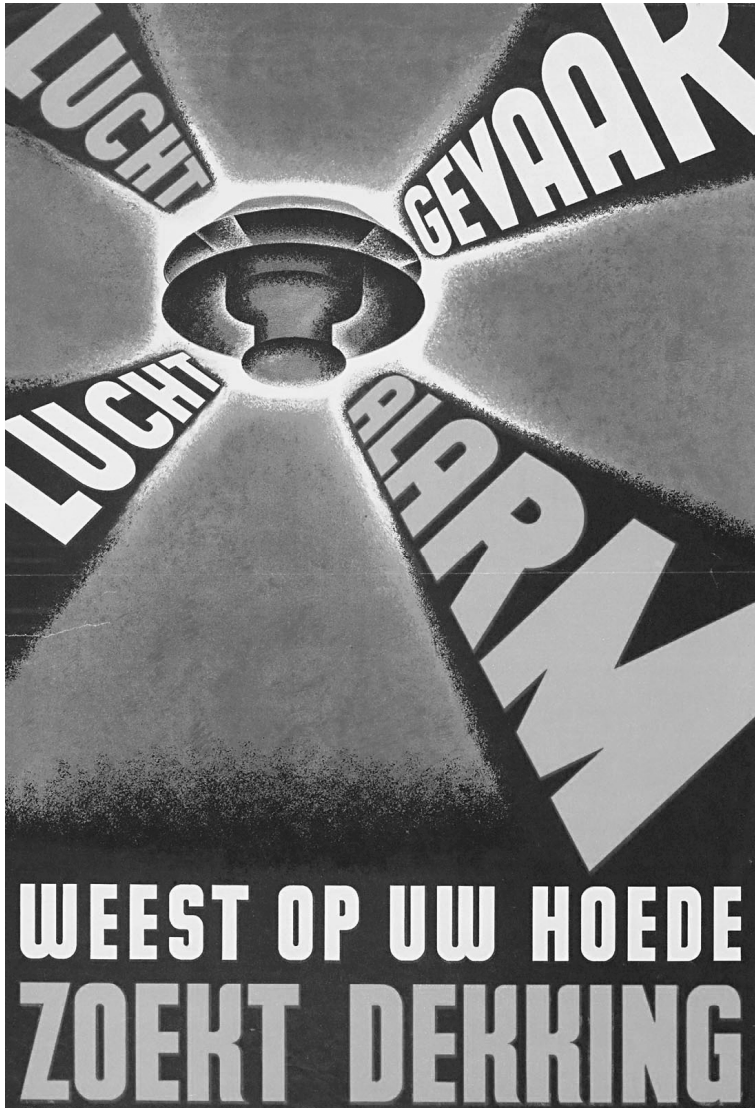

Toelichting

Op het bord staat in het Duits en Nederlands: Joodse wijk.

bron 15

Een poster die overal in Nederland werd opgehangen (1943):

Toelichting

Op de poster staat: luchtgevaar, luchtalarm, wees op uw hoede, zoek dekking.

bron 16

Een oproep in een Nederlandse poster (1943):

Toelichting

Bij de poster hoort de volgende tekst:

De boekhouder, de facturist (= iemand die rekeningen opstelt), de bakker en de ambtenaar,
de timmerman, de machinist, de schilder en de handelaar,
de tuinman en de conducteur, de metselaar, de varengast (= zeeman),
de kok en ook de constructeur, de zoon die moeder is tot last,

Ook de student, ja iedere man
die weet dat hij nog werken kan,
hij vindt in Duitsland, dat staat vast,
nu een baan die bij hem past!

bron 17

Uit het dagboek van een kampgevangene in Drenthe (1943):

maandag 31 mei

Een goede vriend, die hier afgelopen week naartoe is gedeporteerd, vertelde dat het in Amsterdam ook niet meer om uit te houden was. Hier in het kamp staan de treinwagons voor het transport van morgen al klaar. Het zijn er 48. Het is moeilijk om naar te kijken.

dinsdag 1 juni

De transporten blijven walgelijk. De wagons zijn oud, smerig en eigenlijk bedoeld voor het vervoer van paarden. Als mensen aarzelen, worden ze de wagons in geschopt. Als de wagons vol zijn, gaan de deuren tot op een kier dicht. Week na week verdwijnen zo een paar duizend Joden naar een onbekende bestemming. Er is nog nooit één Jood teruggekeerd om verslag uit te brengen.

bron 18

Uit een pamflet van de Duitse jongerengroep De Witte Roos (1943):

De dag is aangebroken dat de Duitse jeugd afrekent met de achterlijke manier waarop wij onderdrukt worden. Wij zijn opgegroeid in een staat die ons een uniform liet aantrekken en die ons het zelfstandig denken, oordelen en de mogelijkheid om te publiceren heeft afgenomen. Dat eisen wij terug.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift.